

SLO - gan nr 106



WALENTYNKI



Co to są walentynki?

Walentynki - coroczne święto przypadające na 14 lutego. Nazwa pochodzi od św. Walentego, którego wspomnienie liturgiczne w Kościele obchodzone jest tego samego dnia.

Walentynki w Polsce

Walentynki w Polsce to młody zwyczaj. Do naszego kraju przybył w latach 90. XX wieku wraz z kultem św. Walentego. W tym dniu ukochani obdarowują się prezentami, wyjeżdżają na wycieczki lub wychodzą wspólnie na kolacje, czy do kina. Ten dzień sprzyja szczególnie nieśmiałym zakochanym, którym na brakuje odwagi lub nie potrafią wyznać swoich uczuć. Podczas walentynek popularne są

kartki walentynkowe, które zakochani wręczają lub wysyłają i wyznają w nich w drugiej osobie miłość.

Krytyka walentynek

Walentynki są najczęściej krytykowane za nadmierny konsumpcjonizm i dużą komercjalizację tego zwyczaju a przecież podczas tego dnia powinny liczyć się miłość i szacunek.

Wierszyki na walentynki

Dla ciebie kwiatusek,
sześć małych serduszek,
jeszcze cztery robaczki
i trzy słodkie buziaczki.

Moje serce zakochane
tylko Tobie jest oddane.
Daj mi teraz serce Twoje,
będzie nas szczęśliwych dwoje!

Literkę K sama postawię,
literkę O Tobie zostawię,
literki C i H też mogą być,
bez tego A nie mogę żyć,
postawię także literkę M,
a na końcu piękny wyraz CIĘ

Jeśli zgadniesz kto to taki
to dostaniesz dwa buziaki.

Jeśli zgadniesz, że to ja
to dostaniesz jeszcze dwa.



Gdzie na walentynki?

- Częstym kierunkiem wybieranym przez zakochanych jest Wrocław. Miasto to jest znane z niepowtarzalnego klimatu. To właśnie tam znajduje się most zakochanych.
- Innym ciekawym miejscem znanym z romantycznej atmosfery będzie Kazimierz Dolny.
- Chełmno też jest jednym z najbardziej romantycznych miejsc w Polsce.

MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ JĘZYKA OJCZYSTEGO

CZYM JEST MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ JĘZYKA OJCZYSTEGO?

Jest to obchodzony 21 lutego dzień, mający na celu budowanie świadomości językowej oraz przypomnienie ludziom jak ważna jest troska o język ojczysty.

KTO I DLACZEGO USTANOWIŁ DZIEŃ JĘZYKA OJCZYSTEGO?

Dzień ten został ustanowiony 21 lat temu (17 listopada 1999r.) przez UNESCO. Jego data upamiętnia wydarzenie w Bangladeszu, gdzie w 1952 roku pięciu studentów uniwersytetu w Dhace zginęło podczas demonstracji mającej na celu nadanie językowi bengalskiemu statusu języka urzędowego. Od 1950 roku zanikło ponad 250 języków. Jednak dzień ten ma spowodować większą świadomość językową, wrażliwość na słowo oraz troskę o język ojczysty.



OBCHODY ŚWIĘTA W POLSCE

W Polsce powstało wiele kampanii mającej promować dbałość o nasz język ojczysty między innymi.

W 2012 roku powstała kampania pod nazwą "Ojczysty-dodaj do ulubionych" zorganizowana przez Narodowe Centrum Kultury oraz Radę Języka Polskiego. Ma ona kształtować poczucie odpowiedzialności za polszczyznę.



Kolejna kampania społeczna pod nazwą "Język polski jest a-ę" ruszyła 21 lutego 2013 roku. Jej celem jest obrona charakterystycznych dla naszego języka znaków diakrytycznych oraz przeciwdziałanie nieużywaniu polskich liter. Do wspierających akcję należą m.in.. Jerzy Bralczyk, Henryk Sawka oraz Jacek Bryndał a patronuje je Rada Języka Polskiego.

Tłusty Czwartek



Tłusty czwartek – ostatni czwartek przed czyli 52 dni przed Wielkanocą w kalendarzu chrześcijańskim. Znany także jako zapusty, mięsopust, karnawał. Tłusty czwartek rozpoczyna ostatni tydzień karnawału. W Polsce oraz w katolickiej części Niemiec, wedle tradycji, w tym dniu dozwolone jest objadanie się. Ponieważ data tłustego czwartku zależy od daty Wielkanocy, dzień ten jest świętem ruchomym. Następnym czwartkiem jest czwartkiem po Środzie Popielcowej i należy do okresu wielkiego postu, podczas którego chrześcijanie ze względów religijnych (pokutnych), jako przygotowanie do Świąt Wielkanocy powinni zachowywać post czyli wstrzemięźliwość od przyjmowania niektórych pokarmów. Może wypaść pomiędzy 29 stycznia a 4 marca.

Najpopularniejsze potrawy to pączki i faworki, zwane również w niektórych regionach chrustem lub chruścikami. Dawniej objadano się pączkami nadziewanymi słoniną, boczkiem i mięsem, które obficie zapijano wódką.

Staropolskie przysłowie mówi: *Powiedział Bartek, że dziś tłusty czwartek, a Bartkowa uwierzyła, dobrych pączków nasmażyła.*

Poniższa tabelka przedstawia przypadanie tłustego czwartku w kolejnych latach :

Rok	Data
2020	20 lutego
2021	11 lutego
2022	24 lutego
2023	16 lutego
2024	8 lutego
2025	27 lutego
2026	12 lutego
2027	4 lutego
2028	24 lutego
2029	8 lutego
2030	28 lutego



Historia zwyczaju

Geneza tłustego czwartku sięga pogaństwa. Był to dzień, w którym świętowano odejście zimy i nadejście wiosny. Ucztowanie opierało się na jedzeniu tłustych potraw, szczególnie mięs oraz picu wina, a zagryzkę stanowiły pączki przygotowywane z ciasta chlebowego i nadziewane słoniną. Rzymianie obchodzili w ten sposób raz w roku tzw. *tłusty dzień*.

W specyficzny sposób obchodzono tłusty czwartek w Małopolsce. Nazywany on był wówczas combrowym czwartkiem. Według legendy nazwa pochodzi od nazwiska żyjącego w XVII wieku krakowskiego burmistrza o nazwisku Comber, będącego prawdopodobnie postacią fikcyjną, człowieka złego i surowego dla kobiet mających swoje kramy i handlujących na krakowskim rynku. Mówiono: *Pan Bóg wysoko a król daleko, któż nas zasłoni przed Combrem*. Umrzeć miał on w tłusty czwartek. W każdą rocznicę śmierci przekupki na targu urządzały więc huczną zabawę i tańce. Podczas zabawy zaczepiały przechodzących tamtędy mężczyzn, których zmuszały do tańca lub do oddawania wierzchniej odzieży w zamian za krzywdy, jakie wyrządził Comber.

Okolo XVI wieku w Polsce pojawił się zwyczaj jedzenia pączków w wersji słodkiej. Wyglądały one nadal nieco inaczej niż obecnie – w środku miały bowiem ukryty mały orzeszek lub migdał. Ten, kto trafił na taki szczęśliwy pączek, miał cieszyć się dostatkiem i powodzeniem.

Tłusty czwartek – polskie zwyczaje

Głównym zwyczajem w tłusty czwartek jest oczywiście zjadanie się słodkościami. Ciekawy opis obchodów tego ruchomego święta znajduje się w książce Zygmunta Glogera „Rok polski w życiu, tradycji i pieśni”.

Było to święto suto zakrapiane alkoholem, podczas którego spożywano nie tylko pączki, ale też „chrust, czyli faworki, chruścik, a u ludu racuchy, pampuchy”.



Oprócz tego w tłusty czwartek odbywały się pochody, mające przynieść uczestnikom szczęście i pomyślność. Podczas takiego marszu głośno grała muzyka, a na czele znajdowały się znane z obrzędów kolędniczych figury: kurka, turoń, koza, niedźwiedź, bocian, żuraw, konik.

W województwie wielkopolskim do popularnych zwyczajów należała tak zwana pomyjka. Wierzono, że usługiwanie przy stole oraz gotowanie w tłusty czwartek zapewnia pomyślność i dobrobyt oraz dobre zdrowie. Dlatego też podczas kolacji w tłusty czwartek wszyscy usługiwali sobie wzajemnie

oraz pomagali pani domu w przygotowywaniu sutych dań. Większość zwyczajów związanych z tym świętem odeszło już w niepamięć, ale nadal w tłusty czwartek w całej Polsce spożywa się pączki i faworki.

Tłusty czwartek na świecie

Wbrew pozorom tłusty czwartek to nie tylko polski obyczaj. W wielu krajach istnieją przeróżne wariacje tego święta. Wszystkie sprowadzają się do dwóch spraw: dobrej zabawy i jedzenia do syta.

Francja na słodko

Nad Sekwaną ostatni dzień karnawału to czas kolorowych pochodów i defilad. Francuski *mardigras*, czyli tłusty wtorek, to również okazja do najedzenia się nie tylko pączkami i przypominającymi polskie faworki *des merveilles*. Francuzi sięgają też po gofry, a przede wszystkim -naleśniki- z bitą śmietaną, konfiturami czy tradycyjne *crepes suzettez* sosem pomarańczowym.



Rosja: tłusty... cały tydzień

Dla Rosjan jeden dzień to za mało. Obchodzona tu *maslenicatrwa* cały tydzień. Na stołach królują bliny- tradycyjna potrawa kuchni rosyjskiej. Drożdżowe naleśniki podawane są zarówno na słodko, jak i wytrwanie.

Weiberfastnacht - ostatki po niemiecku

Niemiecka wersja tłustego czwartku to specjalność Nadrenii. Tu nacisk jest postawiony przede wszystkim na dobrą zabawę. W tzw. babski karnawał panowie nie powinni pojawiać się na ulicach w krawatach – mogą one zostać obcięte przez czyhające z nożyczkami panie. Strata może okazać się nie tak wielka, bo rekompensatą powinien być buziak. Na ulicach miast odbywają się korowody i defilady z muzyką i przebierańcami.



Krótką historią paczki

W Polsce paczki wypiekano już w XVII wieku. Niektóre paczki gospodynie nadziewały orzechami lub migdałami, a trafienie na taki wypiek wróżyło szczęście i dostatek.

Nie wiadomo dokładnie, skąd tak naprawdę pochodzą paczki, ale według Encyklopedii Brockhousa, to specjalność niemiecka i południowo-austriacka.

Według niektórych tłusty czwartek to święto niepotrzebne i skłaniające do rozpusty i grzechu. Już Mikołaj Rej pisał „W niedzielę mięsopustną, kto zasię nie oszaleje /.../ twarzy nie odmieni, maszkar, ubiorów ku diabłu podobnych sobie nie wymyśli, już jakby nie uczynił chrześcijańskiej powinności dosyć”. Mięsopustami określano niegdyś właśnie tłusty czwartek.



Najlepsze wierszyki i powiedzenia na tłusty czwartek 2022

Tłusty czwartek doczekał się całego arsenału związanych z nim powiedzeń i wierszyków. Poniżej prezentujemy tylko niektóre z nich.

Kto w tłusty czwartek nie zje paczków kopy, temu myszy zniszczą pole i będzie miał pustki w stodole.

**

Gdy w tłusty czwartek człek w jedzeniu popolguje, łaskawy Pan Bóg

grzech obżarstwa daruje.

**

Powiedział Bartek, że dziś tłusty czwartek, a Bartkowa uwierzyła, dobrych paczków nasmażyła.

**

Każdy zjada, ile zdoła i o więcej ciągle woła
Ja kalorii dziś nie liczę
i smacznego wszystkim życzę.

**

Wszelkie diety dziś na boku,
Tłusty czwartek jest raz w roku!

Przepis na pączki

Składniki:

CIASTO: *1 kg mąki (najlepiej tortowej) *100g drożdży *100g cukru *0,5 l mleka *6 żółtek

*1 całe jajko *szczypta soli *5 łyżek oleju *1 cukier waniliowy

*1 kieliszek wódki lub spirytusu

*1 l oleju do smażenia

NADZIENIE: marmolada, toffi, budyń

Sposób przygotowania: Do dużej miski wkruszam drożdże, dodaję 2 łyżeczki cukru, 1 łyżkę mąki i zalewam ciepłym mlekiem – dokładnie mieszam, przykrywam ściereczką i odstawiam na 30min. w ciepłe miejsce do wyrośnięcia.

Do wyrośniętej masy dodaję jajko, szczyptę soli, oliwę, alkohol i resztę cukru – dobrze mieszam.

Stopniowo dodaję mąkę i żółtka – ciągle mieszając. Formuję z ciasta kulę, przykrywam ściereczką i odstawiam na 30min. w ciepłe miejsce do wyrośnięcia.

Gdy ciasto wyrośnie dzielę na części, wałkuję placki grubości 1 cm i wycinam krążki np. szklanką.

Wycięte koła układam na blacie podsypanym mąką i zostawiam do wyrośnięcia na ok. 15 min.

W tym czasie w garnku rozgrzewam olej.

Do nagrzanego oleju wrzucam wyrośnięte krążki, kiedy się zarumienią – przekręcam patyczkiem na drugą stronę. Usmażone wyjmuję na papier aby odsączyć je z tłuszczu. Wystudzone pączki nabijam szprycą nadzieniem – marmolada, toffi, budyń itp.

SMACZNEGO!

